

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Сардори Академияи Вазорати
корҳои дохилии Ҷумҳурии
Тоҷикистон, номзади илмҳои
ҳуқуқшиносӣ, дотсент,
генерал-майори милитсия

Насуриён П.А.

« 30 » 01 соли 2026

ПРОТОКОЛИ №7

чаласаи кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ, криминология ва психологияи факултети
№2 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз 29-уми январи соли 2026

ш. Душанбе

Раис: н.и.х., дотсент, подполковники милитсия Заробидинзода С.З.

Котиб: н.и.х., подполковники милитсия Аҳёзода Ш.Т.

Иштирок дошанд: сардори кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ, криминология ва психология, н.и.х., дотсент, подполковники милитсия Заробидинзода С.З., сардори Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, н.и.х., дотсент, генерал-майори милитсия Насуриён П.А., муовини аввали сардори Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, н.и.х., полковники милитсия Ализода А.Ш., муовини сардори Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, д.и.х., дотсент, полковники милитсия Раҳмадҷонзода Р.Р., сардори факултети №2 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, н.и.х., дотсент, подполковники милитсия Мансурзода А.М., котиби шурои олимони Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, н.и.х., дотсент, полковники милитсия Абдурашидзода А.А., дотсенти кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва муқовимат бо коррупсияи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, н.и.х., дотсент Камолов З.А., дотсенти кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва муқовимат бо коррупсияи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, н.и.х., дотсент Мирзоаҳмедов Ф.А., профессори кафедра, н.и.х., подполковники милитсия Аҳёзода Ш.Т., муаллимони калони кафедра, полковники милитсия Файззода С.С., подполковники милитсия Сунатуллозода У.С., подполковники милитсия Ҳайдарзода Д.П., муаллимони кафедра, капитани милитсия Саидзода М.А., капитани милитсия Карамшозода Ф.Ш., капитани милитсия Анвариён Ш.Ш., капитани милитсия Файзализода Ф.С., Маҳмудзода Б.Н., сардори кабинети кафедра, лейтенанти калони милитсия Ҷононаи З.

РЀЗНОМАИ ҚАЛАСА:

Муҳокимаи рисолаи диссертатсионии унвонҷӯи кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ, криминология ва психологияи факултети №2 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳусейнзода Сино Ҳотамӣ дар мавзӯи «Субъекти ҷиноят: масоили назария, қонунгузорӣ ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ.

Роҳбарии илмӣ: Насуриён Пулод Асадулло, сардори Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент.

Шунида шуд: Оид ба масъалаи мазкур унвонҷӯ Ҳусейнзода С.Ҳ. баромад намуда, дар бораи сохтор, мубрамаӣ, вазифа, мақсад ва навгониҳои илмии таҳқиқоти диссертатсионии худ маълумот дода, зикр намуд, ки Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми худ «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ» аз 16-уми декабри соли 2025 изҳор доштанд, ки «Нақши қонунгузорӣ дар амалӣ гардидани ҳадафҳои стратегияи кишвар ва таъмин намудани рушди устувору босуръати он, амнияти ҷомеа ва давлат, таҳкими суботу оромӣ ва ваҳдати миллӣ басо муҳим ба шумор меравад. Аз ин рӯ, таҳлили ҳамаҷонибаву пайваستاи қонунгузорӣ ва таҳияи пешниҳодҳо ҷиҳати тақмили он барои иҷроӣ ҳадафҳои стратегӣ ва барномаҳои рушди иқтисодиву иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар зарур мебошад». Тақмили меъёрҳои қонунгузорию ҷиноятӣ ҚТ бо дарназардошти таҷриба ва андешаҳои нав яке аз роҳҳои асосии ҳадафҳои гузошта Ҳукумати ҚТ дар муқовимат ба ҳама намудҳои ҷиноятҳо ва таҳдиду хатарҳои замони муосир эътироф мешавад. Консепсияи сиёсати ҳуқуқии ҚТ барои солҳои 2018-2028 тасдиқ намудааст, ки «Қонунгузорию ҷиноятӣ ба сифати яке аз воситаҳои муҳимми танзимсозандаи муносибатҳои ҷамъиятӣ баромад намуда, манфиатҳои шахс, ҷомеа ва давлатро аз таҷовузҳои ҷинояткорона ҳифз менамояд». Ба назари мо, вобаста ба муқаррароти қонунгузорию ҷиноятӣ ва доктринаи ҳуқуқи ҷиноятӣ, яке аз институтҳои тақмилталаб – субъекти ҷиноят ба ҳисоб меравад, ки доир ба он таҳқиқоти диссертатсионӣ гузаронида шудааст. Дар таҳлили ҳуқуқии ҷиноятӣ доир ба институти субъекти ҷиноят асосан ба матни КҶ ҚТ таъя карда мешавад, ки аломатҳои онро номбар кардааст. Бо вучуди ин, ҷанбаҳои муҳимми ифодакунандаи мазмуни аломатҳои субъекти ҷиноят дар қонунгузорию ҷиноятӣ муқаррар нагардидаанд.

Аломатҳои субъекти ҷиноят аз қабули аввалин санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ – декретҳои Шурои комиссариатҳои халқии Ҷумҳурии Шуравии Федеративии Сотсиалистии Россия «Оид ба тартиби тасдиқ ва нашри қонунҳо» аз 30-юми октябри соли 1917, то қабули КҶ ҚТ аз 21-уми майи соли 1998 марҳилаҳои таърихии инкишофёбиро тай намудааст. Субъекти ҷиноят яке аз мафҳумҳои асосӣ дар илми ҳуқуқи ҷиноятӣ ба ҳисоб меравад. Таҳаввули донишҳои илмӣ дар бораи субъекти ҷиноят то кунун олимонро ба модели ягонаи назариявии субъекти ҷиноят оварда нарасонидааст ва доир ба

он ақидаҳо ва пешниҳодҳои гуногун ҷой дорад, яъне, барои пурра омӯхтани масъалаҳои субъекти ҷиноят ҳамеша аз мадди назари олимони соҳа дур намондааст.

Аз солҳои 1940-ум ҳуқуқшиносони Шуравӣ аллакай ба таҳқиқоти ҷиддии мафҳуми «субъекти ҷиноят» шуруъ намуда буданд. Қоидаҳои асосии назария дар қонунгузориҳои ҷиноятӣ ИҶШС ва ҶШС Тоҷикистон, аз ҷумла, дар Кодекси ҷиноятӣ соли 1961 ифодаи амалии худро ёфтаанд. Дар м. 22 КҶ ҚТ иборати «субъекти ҷиноят» истифода нагардида, ба ҷойи он «шартҳои умумии ҷавобгарии ҷиноятӣ» муқаррар шудааст. Ҳамчунин, дар моддаҳои алоҳидаи КҶ ҚТ ибораҳои гуногун истифода гардидаанд, ки субъекти ҷиноятро ифода мекунад. Мисол, ҷинояткор (қ. 5 м. 35), шахси ҷиноят содирнамуда (м. 8, м. 41 ва ғ.), шахсе, ки ҷиноят содир намудааст (м.м. 6, 41 ва ғ.), шахси гунаҳгор (б. «г» қ. 1, қ.қ. 2 ва 6 м. 57, қ.1 м. 127), маҳкумшуда (қ. 1 м. 11(1), қ. 2 м. 46 ва ғ.). Ҳамчунин, дар баробари ин, иборати «субъекти ҷиноят» низ дар қ. 4 м. 37 қонунгузориҳои ҷиноятӣ истифода гардидааст. Дар КМҶ ҚТ – «гумонбаршуда», «айбдоршаванда» ва «судшаванда» ва ғайра ишора гардидааст.

Дар назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ, субъекти ҷиноят шахси ҷисмонии мукаллафи ба синни ҷавобгарии ҷиноятӣ расида эътироф карда мешавад. Ин мафҳумро субъекти умумӣ низ меноманд, зеро аломатҳои зикршуда (мукаллафӣ ва синну соли ҷавобгарии ҷиноятӣ) ба ҳама субъектҳо хоссанд ва мавҷуд набудани онҳо аз он шаҳодат медиҳад, ки дар қирдори шахс таркиби ҷиноят ҷой надорад. Дар Кодекси ҷиноятӣ амалкунандаи ҚТ меъёр муқаррар шудааст, ки танҳо шахси воқеӣ субъект буда метавонад, вале таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки баъзе аз муҳаққиқон ба ҳулосае омадаанд, ки эътироф ва дар қонунгузориҳои ҷиноятӣ ворид намудани шахси ҳуқуқӣ ҳамчун субъекти ҷиноят комилан асоснок аст. Дар баробари ин, дар асри XXI рушди технологияҳои рақамӣ, хусусан зеҳни сунъӣ, ба ҳаёти иҷтимоӣ ва ҳуқуқӣ таъсири ҷиддӣ расонд. Системаҳои зеҳнӣ дар бахшҳои нақлиёт, тиб, молия ва амният ба таври васеъ истифода мешаванд. Бо вусъати ҷунин технологияҳо, эҳтимоли расонидани зарар ба манфиатҳои бо қонунгузориҳои ҷиноятӣ ҳифзшаванда тавассути алгоритмҳо ва системаҳои худомӯз зиёд мегардад, ки зарурати дар сатҳи илмӣ баҳои ҳуқуқии ҷиноятро тақозо мекунад.

Ҳарчанд, ки шахси воқеӣ аломати субъекти ҷиноят эътироф шавад ҳам, аммо дар КҶ ҚТ мафҳуми он муқаррар нагардидааст. Аз муқаррароти КҶ ҚТ бармеояд, ки он шахси воқеиро бо истилоҳҳои шахрванди ҚТ (қ.қ. 1 ва 4 м. 15, қ. 1 м. 16, м. 305, қ.қ. 1 ва 2 м. 323(1), м. 401(1) КҶ ҚТ), шахрванди хориҷӣ (қ.қ. 2 ва 3 м. 15, қ. 2 м. 16, м. 308 КҶ ҚТ), шахси бешахрванд (қ. 2 м. 16, м. 308 КҶ ҚТ), шахси бешахрванди дар ҳудуди ҚТ доимо истиқоматкунанда (қ.қ. 1 ва 4 м. 15, м. 401(1) КҶ ҚТ), шахси бешахрванди дар ҳудуди ҚТ доимо истиқоматнакунанда (қ.қ. 2 ва 3 м. 15 КҶ ҚТ), шахрванди дигар давлат намебошад (эзоҳ ба м. 401 КҶ ҚТ), ифода намудааст. Дар баробари ин, гуногунифодаёбии шахси воқеӣ, шахсоне, ки шахрвандии ду давлатро доранд, муқаррар нагардидааст.

Мукаллафӣ дар баробари шахси воқеӣ ва ба синни муқаррарнамудаи

қонунгузори чиноятӣ расидан, аломатҳои ҳатмии субъекти чиноят эътироф гардида, бе онҳо, умуман, ҳамчун мафҳумҳои ҳуқуқии чиноятӣ қой доштани субъекти чиноят ғайриимкон аст. Дар ҳоле, ки субъекти чиноят муқаррар набошад, пас, умуман таркиби чиноят қой надорад. Ҳангоми муқаррар ба таърихи масъала, бояд зикр кард, ки дар ҳуқуқи чиноятӣ Тоҷикистон ва қонунгузори чиноятӣ давраи солҳои 1917-1998 мафҳуми «муқаллафӣ» умуман дар қонуни чиноятӣ ба таври возеҳ муайян карда нашуда буд. Ҳамзамон, мафҳуми «муқаллафӣ» ҳамчун нишонаи субъекти чиноят дар Асосҳои роҳбарикунанда солҳои 1919, 1924, Кодексҳои чиноятӣ ҚШФСР (1922), ҚШС Узбекистон (1926), ҚШС Тоҷикистон (1935, 1961), инчунин, дар ҚЧ ҚТ соли 1998 низ ба таври ҳуқуқӣ муқаррар нагардидааст, ки бо дарназардошти таҳлили маҳакҳои ҳуқуқӣ ва тиббии муқаллафӣ таҳқиқи пурраро талаб мекунад.

Дар ҚЧ ҚТ бори аввал мафҳуми «муқаллафии маҳдуд» муқаррар карда шуд. Дар сатҳи қонунгузорӣ муқаррар намудани меъёри вобаста ба муқаллафии маҳдуд натиҷаи баҳсҳои тӯлонии илмӣ мебошад, ки асосан дар атрофи масъалаҳои татбиқи ин навоари ҳуқуқӣ сурат гирифтааст. Институти ҳуқуқии муқаллафии маҳдуд дар илми ҳуқуқи чиноятӣ яке аз мавзӯҳои душвор ва камомӯхташуда ё мушкиломӯхташаванда ба ҳисоб рафта, ҳулосаи умумиэътирофшударо надорад. Масъалаи муқаллафии маҳдуд муддати тӯлонӣ то ҳақде кам таҳқиқ шудааст, ки ҳуқуқшиносон бештар ба дастовардҳои рушди босуръати психиатрияи судӣ дар ин самт таъҷибнаманд. Дар шароити кунунӣ низ муносибати тиббӣ ба ин масъала, дар маҷмӯъ, ҳифз гардидааст.

Татбиқи консепсияи муқаллафи маҳдуд дар амал аксар вақт мушкилот эҷод мекунад. Онҳо бо набудани тасаввуроти дақиқ дар бораи он, ки кадом беморҳои руҳӣ муқаллафиро маҳдуд мекунад, бидуни пурра истисно кардани он, инчунин, бо давомнокӣ ва дараҷаи маҳдудияти он алоқаманданд.

Номуқаллафӣ дар назарияи ҳуқуқи чиноятӣ ҳамчун баръакси муқаллафӣ баҳо дода мешавад. Агар ба нуқтаи назар, ки «муқаллафӣ ифодаи худро аз мафҳуми номуқаллафӣ меёбад» таъҷибнаманд, пас, бояд на «муқаллафӣ ифодаи худро аз номуқаллафӣ меёбад», балки, баръакс «номуқаллафӣ ифодаи худро аз муқаллафӣ меёбад», зеро нишонаи ифодакунандаи субъекти чиноят «муқаллаф будан» аст. Номуқаллаф субъекти чиноят эътироф намешавад. Ба шахсе, ки дар ҳолати номуқаллафӣ чиноят содир мекунад, чораҳои маҷбурии хусусияти тиббидошта таъйин карда мешавад, зеро, ӯ ба ҷавобгарии чиноятӣ қашида намешавад ва ба ӯ ҷазои чиноятӣ таъйин карда намешавад.

Аломати дигари субъекти чиноят, ин расидан ба синни муқаррарнамудаи қонунгузори чиноятӣ эътироф мегардад. Маҳз синни субъекти чиноят яке аз маҳаки асосӣ барои муқаррар кардани ҷавобгарии чиноятӣ ӯ мебошад. То ҳол дар илми ҳуқуқи чиноятӣ ватанӣ «мафҳуми доктриналии синни субъекти чиноят» муқаррар нагардидааст. Ҳамчунин, қонунгузори чиноятӣ ҚТ ҳақде ақали синни ҷавобгарии чиноятиро муқаррар карда, вале ҳақде болоии ҷавобгарии чиноятиро ифода накардааст,

ки он бо хусусиятҳои синнии субъекти махсуси ҷиноят муайян карда мешавад.

Дар илми ҳуқуқи ҷиноятӣ субъекти махсуси ҷиноят эътироф шудааст, вале то ҳол байни олимони доир ба мафҳуми умумиэътирофшудаи он нуқтаи назари гуногун ибраз гардида, мафҳум ва таснифи ягонаи он ҷой надорад. Субъекти махсуси ҷиноят – ин шахси воқеии мукаллафи ба синни муқарраркардаи қонунгузори ҷиноятӣ расидае ба ҳисоб меравад, ки дорои аломати иловагии дар диспозитсияи моддаи дахлдори Қисми махсуси КҶ ҚТ баёнгардида мебошад. Аз ин бармеояд, ки субъекти махсуси ҷиноят дорои ҳамон аломатҳоест, ки ба субъекти умумии ҷиноят хоссанд, инчунин, дорои ҳадди ақал як аломати иловагии махсус мебошад. Чунин аломатҳои махсус ё бевосита дар диспозитсияи моддаи Қисми махсуси қонунгузори ҷиноятӣ нишон дода мешаванд ё аз мазмуни он бармеоянд.

Ҳолатҳои мазкур интиҳоби мавзӯи таҳқиқ ва мубрамии онро собит кардаанд.

Диссертатсия аз номгӯйи ихтисораҳо ва (ё) аломатҳои шартӣ, муқаддима, 3 боб, 7 зербоб, хулоса, рӯйхати адабиёт (маъхазҳо), феҳристи интишороти илмии доктараби дараҷаи илмӣ ва замимаҳо иборат мебошад.

Мақсади таҳқиқоти илмӣ аз гузаронидани таҳлили илмӣ ҳамчонибаи субъекти ҷиноят, таҳияи пешниҳод оид ба такмили меъёри қонунгузори ҷиноятӣ, ки субъекти ҷиноятро муқаррар менамояд ва назарияи ҳуқуқи ҷиноятро фарогир аст, иборат мебошад.

Барои расидан ба мақсадҳои ишорагардида ба таҳқиқоти диссертатсионӣ вазифаҳои зерин гузошта шудаанд:

– таҳлили рушди таърихи меъёрҳои қонунгузори оид ба субъекти ҷиноят дар Тоҷикистон;

– таҳлил, баррасӣ ва ба эътибор гирифтани муқаррароти қонунгузори ҷиноятӣ баъзе давлатҳои муосир, аз ҷумла давлатҳои аъзои ИДМ оид ба субъекти ҷиноят;

– таҳлили ҳуқуқии ҷиноятӣ шахси воқеӣ ҳамчун аломати субъекти ҷиноят тибқи назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва қонунгузори ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таҳлили ҳуқуқии ҷиноятӣ мукаллафии шахс ҳамчун аломати субъекти ҷиноят тибқи назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва қонунгузори ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таҳлили ҳуқуқии ҷиноятӣ шахси дорои мукаллафии маҳдуд тибқи назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ, амалияи ҳуқуқатбиқнамоӣ ва қонунгузори ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таҳлили ҳуқуқии ҷиноятӣ шахси номукаллаф тибқи назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ, амалияи ҳуқуқатбиқнамоӣ ва қонунгузори ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– таҳлили ҳуқуқии ҷиноятӣ расидан ба синне, ки аз он ҷавобгарии ҷиноятӣ оғоз мегардад ҳамчун аломати субъекти ҷиноят тибқи назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва қонунгузори ҷиноятӣ ҚТ;

– таснифи субъекти махсуси ҷиноят;

– таснифи хусусиятиҳои синнии субъекти махсуси ҷиноят тибқи қонунгузории амалкунандаи ҚТ;

– мушаххас намудани ҳадди аксари синни субъекти махсуси ҷиноят тибқи қонунгузории ҷиноятии ҚТ;

– таҳияи тавсия ва пешниҳодоти мушаххас ҷиҳати такмили назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва қонунгузории ҷиноятии ҚТ.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз нуқтаи назари масъалагузорӣ, равиш, усули баррасӣ ва роҳҳои илмӣ ҳалли масоили мавҷудаи ҷавобгарии ҷиноятӣ барои ба худкушӣ расонидан навгонии ҷиддӣ дар фазои илми ҳуқуқшиносӣ, махсусан, дар соҳаи ҳуқуқи ҷиноятии кишвар ба ҳисоб меравад.

Натиҷаҳои таҳқиқот аз хулосаҳои илмӣ ва пешниҳод ҷиҳати такмили қонунгузории ҷиноятӣ оид ба субъекти ҷиноят ва аломатҳои он иборат мебошад. Хулосаҳо ва нуқтаҳои илмие, ки дар рафти таҳқиқи диссертатсия ба даст омадаанд, метавонанд ҳангоми такмили меъёрҳои қонунгузории миллӣ, алалхусус қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври васеъ истифода бурда шаванд. Инчунин, маводҳои диссертатсия ҳангоми тартибдиҳии барномаҳо, китобҳои дарсӣ, лексияҳо ва таҳияи курсҳои махсус дар муассисаҳои таълими ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун асос хизмат карда метавонанд.

Эътимодноки ва дурустии аксари мушаххасоти илмӣ, хулоса ва тавсияҳои, ки дар диссертатсия ифода ёфтааст, дар вусъат ва гуногунии заминаи сарчашмаҳои хуб таҳияшуда таъмин карда мешавад, гузаронидани баҳсҳои дуруст, бо истифода аз усулҳои илмӣ, маводи дуруст интихобшуда бо дарназардошти мавзӯи таҳқиқи диссертатсия ба муаллиф имкон медиҳад, ки вазифаҳои дар наздаш гузошташударо пурра иҷро намояд. Ҳангоми таълифи рисола муҳаққиқ як қатор адабиёти ҳуқуқӣ ва дигар асарҳоро кор карда, ба доктринаи муосир ва ватанӣ муроҷиат кардааст. Эътимоднокии таҳқиқоти диссертатсия, инчунин аз истифодаи заминаҳои васеи таҷрибавӣ, ки дар шакли маълумотҳои гуногуни омӯрӣ, таҳлили як қатор таҷрибаи судӣ оварда шудаанд, бармеоянд.

Ҳамчунин, натиҷаҳои таҳқиқоти рисолаи илмӣ ба он хотир эътимодноканд, ки онҳо дар асоси таҳлили санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ва меъёри ҳуқуқии Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҚЧ ҚТ, Консепсияи сиёсати ҳуқуқӣ, қарорҳои Пленуми Суди Олӣ ба даст омадаанд.

Ҳамзамон, хулосаҳои дар сатҳи диссертатсия овардашуда барои таълими фанҳои таҳассусӣ ва гузаронидани таҳқиқоти илмӣ, зимни омӯзиши фанҳои таълимии ҳуқуқи ҷиноятӣ, ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ва криминология аҳаммияти калон доранд.

Дар ҷараёни ҷаласа аз ҷониби иштирокчиён н.и.х., дотсент, генерал-майори милитсия Насуриён П.А., н.и.х., дотсент, подполковники милитсия Заробидинзода С.З., н.и.х., дотсент Камолов З.А., ва н.и.х., дотсент Абдурашидзода А.А. ба унвонҷӯ саволҳо дода шуд, ки ба онҳо Ҳусейнзода Сино Ҳотамӣ ҷавобҳои мушаххас дод.

Баъдан, роҳбари илмӣ унвонҷӯ сардори Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, н.и.х., дотсент, генерал-майори милитсия Насуриён П.А.

баромад намуда, оид ба фаъолияти илмву омӯзгории Ҳусейнзода С.Ҳ. иброс дошт, ки унвонҷӯ қобилияти баланди эҷодӣ дошта, таҳқиқоти диссертатсионӣ ҳамчун кори анҷомёфтаи илмӣ ба ҳисоб меравад ва мавзуи он барои татбиқи ҳадафҳои барномавии давлат мусоидат менамояд.

Диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроии ҷазои ҷиноятӣ мутобиқат карда, барои ҷимоя аз рӯйи ихтисоси мазкур тавсия дода мешавад.

Сипас, раиси чаласа н.и.х., дотсент, подполковники милитсия Заробидинзода С.З. баромад намуда, диссертатсияро ҳамчун кори анҷомёфта ба ҷимоя тавсия намуд.

Дар муҳокима иштирокчиёни дигар, аз ҷумла н.и.х., полковники милитсия Ализода А.Ш., н.и.х., дотсент Мирзоахмедов Ф.А., н.и.х., подполковники милитсия Аҳёзода Ш.Т., н.и.х., дотсент Камолов З.К. ва н.и.х., дотсент Абдурашидзода А.А. баромад намуда, ба унвонҷӯ тавсияҳои муфиди илмӣ доданд.

Баромадкунандагон дар рафти муҳокимаи диссертатсия муҳимияти мавзуи таҳқиқотро қайд карда, саҳми унвонҷӯро дар таҳқику баррасии масъалаҳои назариявӣ-методологӣ ва амалии мавзуи мазкур муҳим арзёбӣ намуданд.

Қайд карда шуд, ки Ҳусейнзода С.Ҳ. муҳаққиқи пурмаҳсул буда, муаллифи зиёди таълифоти илмӣ, иштирокчиҳои конференсияҳои байналмилалию ҷумҳуриявӣ мебошад.

Ҳамзамон, баромадкунандагон эродҳо ва андешаҳоеро изҳор доштанд, ки ба мушаххасу возеҳ баён намудани нуктаҳои алоҳидаи диссертатсия, нисбатан муфассал шарҳ додани ҷанбаҳои, ки дар амалӣ намудани пешниҳод ва тавсияҳои марбут ба таҳқиқи диссертатсионӣ мусоидат менамоянд.

Ҳусейнзода Сино Ҳотамӣ ба эродҳои баромадкунандагон ҷавобу шарҳҳои муфассал дод. Сипас, лоиҳаи хулосаи кафедра, ки дар асоси баромади баромадкунандагон омода карда шудааст, шунида шуд.

Чаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Ҳусейнзода Сино Ҳотамӣ дар мавзуи «Субъекти ҷиноят: масоили назария, қонунгузорӣ ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроии ҷазои ҷиноятӣ кори таҳқиқии анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Ҳусейнзода Сино Ҳотамӣ дар мавзуи «Субъекти ҷиноят: масоили назария, қонунгузорӣ ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроии ҷазои ҷиноятӣ бо дарназардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҷимоя дар Шурои диссертатсионии БД.КОА-019-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тавсия дода шавад.

Хулоса дар чаласаи кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ, криминология ва психологияи факултети №2 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи

29-уми январи соли 2026 №7 қабул шуд.

Иштирок доштанд: 18 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарафдор» – 18 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест.

Раискунандаи чаласа:

Сардори кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ,
криминология ва психологияи факултети №2
Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент,
подполковники милитсия

Заробидинзода С.З.

Котиби чаласа:

Профессори кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ,
криминология ва психологияи факултети №2
Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
подполковники милитсия

Аҳёзода Ш.Т.

Имзои Заробидинзода С.З. ва Аҳёзода Ш.Т.-ро
тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳои
Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон,
подполковники милитсия

« 29 » 01 соли 2026

Саидзода А.Р.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, муассисаи давлатии таълимии таҳсилоти
олии касбии «Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон»,
734012, ш. Душанбе, кӯчаи М. Масгонгулов 3; Тел.: (+992 37) 226-28-01;
факс: (+992 37) 226-60-43. Веб сайт: www.avkd.tj. E-mail: avkdtj@mail.ru